

(เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ คอลัมน์ “อุทาหรณ์จากคดีปกครอง”)

ประตูรั้วบ้านรुक้าที่สาธารณะ...ผู้อำนวยการเขตตรวจสอบด้วยครับ !

โดย นายปกครอง

สวัสดิ์ปีใหม่ท่านผู้อ่านครับ... ขึ้นปีใหม่ ๒๕๖๓ นายปกครองก็ยังมีคดีปกครองที่น่าสนใจ เรื่องใหม่ ๆ มาฝากกันเหมือนเช่นเคย เชื่อว่าปีใหม่ที่ผ่านมามากหลายท่านก็คงจะได้มีโอกาสไปท่องเที่ยวในที่ต่าง ๆ อย่างสนุกสนาน แต่หลาย ๆ ท่านก็บอกว่าไปที่ไหน ๆ ก็ไม่สุขใจเหมือนอยู่บ้านเรา เพราะ “บ้านคือวิมานของเรา” อยู่บ้านเราจะทำอะไรก็ได้ตามสบาย จริงไหมครับ !

อย่างไรก็ตาม..แม้พื้นที่บ้านเราจะยังเป็นของเราซึ่งเจ้าของกรรมสิทธิ์ย่อมมีสิทธิที่จะใช้ประโยชน์จากพื้นที่ดินของตนได้อย่างเต็มที่ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น...การใช้สิทธิดังกล่าวต้องไม่เป็นการใช้สิทธิเกินส่วนและต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ด้วย เช่น การก่อสร้างอาคารก็ต้องเว้นระยะห่างตามที่กฎหมายควบคุมอาคารกำหนดไว้ รวมทั้งห้ามไปรुक้าที่ดินของผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นที่สาธารณะหรือเอกชนก็ตาม ไม่ว่าจะตัวอาคารก็ดี ชายคาก็ดี รั้วหรือเสาก็ดี สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร “ผู้อำนวยการเขต” เป็นผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่หรือทางสาธารณะมิให้มีการรुक้าหรือใช้ประโยชน์โดยมิชอบ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

ดังนั้น หากมีการก่อสร้างสิ่งใด ๆ รุก้าถนนสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขตจึงมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายมิให้มีการรुक้าที่สาธารณะ

ดังคดีปกครองเรื่องนี้... นายสมรักษ์เป็นผู้สัญจรบนถนนสาธารณะ และมีบ้านพักอาศัยอยู่เยื้องบ้านหลังหนึ่ง เห็นว่าเจ้าของบ้านหลังดังกล่าวได้ก่อสร้างเสาประตูรั้วใหม่ยื่นออกมาจากเสาด้านเดิมที่อยู่มุมบ้าน ทำให้เสาประตูรั้วดังกล่าวรुक้าเข้าไปในถนนสาธารณะด้านหน้าบ้าน เป็นเหตุให้นายสมรักษ์และผู้สัญจรคนอื่น ๆ เลี้ยวรถบริเวณดังกล่าวได้ลำบาก นายสมรักษ์ได้ร้องเรียนต่อผู้อำนวยการเขต โดยผู้อำนวยการเขตได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามคำร้องเรียน ปรากฏว่ามีได้รुक้าทางสาธารณะ แต่ นายสมรักษ์ยังไม่เชื่อ จึงนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้ผู้อำนวยการเขตสั่งเจ้าของบ้านรื้อถอนเสาประตูรั้วที่รुक้าเข้ามาในถนนสาธารณะ

ปัญหาว่า ผู้อำนวยการเขตละเอียดต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติแล้วหรือไม่

คดีนี้...ศาลปกครองได้เรียกเจ้าของบ้านเข้ามาเป็นผู้ร้องสอดในคดี โดยศาลได้ลงไปตรวจสอบพื้นที่เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง ซึ่งเจ้าหน้าที่ของศาลปกครองสูงสุดและคู่กรณีทุกฝ่ายได้ร่วมกันรังวัดเนื้อที่ใหม่ ปรากฏว่า ถนนสาธารณะมีความกว้างไม่ต่ำกว่าความกว้างของถนนที่กำหนดไว้ และในการตรวจสอบสถานที่พิพาทบริเวณเสาประตูรั้ว ก็ปรากฏลักษณะที่ดินอยู่ด้านนอกของรั้วอย่างชัดเจน ประกอบกับผลการรังวัดได้รูปแผนที่และเนื้อที่เท่าเดิมตรงตามโฉนดของผู้ร้องสอด กรณีจึงน่าจะเชื่อได้ว่าการก่อสร้างเสาประตูรั้วบ้านของผู้ร้องสอดมิได้รुक้าทางสาธารณะตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง

ดังนั้น จึงถือว่าผู้อำนวยการเขต (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษาทางสาธารณะตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมิได้ละเอียดต่อหน้าที่แต่อย่างใด ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘๙๔/๒๕๖๑)

เห็นได้ว่า... คดีนี้ นอกจากจะอธิบายถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้อำนวยการเขตแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นแง่มุมการทำหน้าที่ของศาลปกครองใน “ระบบไต่สวน” ที่จะเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายของประชาชนจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยศาลปกครองจะทำหน้าที่แสวงหาพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาเพื่อพิสูจน์ความจริง โดยไม่จำเป็นต้องรับฟังแค่พยานหลักฐานของคู่กรณีเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงครบถ้วนเพียงพอแก่การวินิจฉัยคดี และเพื่อความยุติธรรมของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายครับ!!

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่นๆ ได้จาก www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยยุทธศาสตร์จากคดีปกครอง)
